

jena za svaki ribarski sektor u okviru planiranih proizvodnih troškova. Rezultat toga bilo je pomenuto sniženje pune cijene koštanja na ulovu ribe.

Ovako solidna organizacija poslovanja proču- la se je i izvan djelokruga ovog preduzeća, te ona daje primjer drugim ribarskim preduzećima i mladim stručnjacima, koji ovamo često navra- ćaju, da bi se поближе upoznali sa radom toga preduzeća.

Ovaj kratki prikaz rezultata poslovanja pre- duzeća »Dunav« u Apatinu bio bi krnji, ako se ne bi istakla velika zasluga direktora druga Mio- draga Borisavljevića, koji je na čelu toga predu-

zeća od oslobođenja — dakle punih sedam godi- na. Drug Borisavljević predstavlja lik čovjeka, koji se neumorno svim svojim snagama zalaže na radu, koji se ne obazire na svoje radno vrijeme, nego daje cijeloga sebe, sve svoje sposobnosti, za napredak preduzeća koje mu je povjereno.

Rezultati toga rada su opipljivi. Oni predsta- vljaju pozitivan obol ne samo neposredno za raz- vitak našeg najvećeg ribarskog preduzeća, nego samim tim za napredak našeg ribarstva uopće. Zato će ime druga Borisavljevića ostati upisano u historiji razvitka našeg slatkovodnog ribarstva i davati primjer budućim generacijama.

I. B.

USPJESI SLATKOVODNOG RIBARSTVA NR CRNE GORE U 1951. GODINI

Jedan od najvažnijih objekata slatkovodnog ribarstva Crne Gore jeste Skadarsko jezero. Ogromno bogatstvo koje je u njemu skoncentri- sano ne da se na prvi pogled tako lako uočiti. Ne nalazi se lako boljih ribolova, nego što ih

je ovo zaista jedan ogroman doprinos nacional- nom dohotku ove Republike.

Jezero eksploatiše jedno preduzeće za ulov i 4 ribarske radne zadruge. Naročito dobre rezul- tate u toku prošle godine postiglo je novoformi-

Grič je izvučen

ima Skadarsko jezero. Zar to nije trijumf kada se samo pomoću jedne povlačne mreže odjednom ulovi po deset vagona ribe! Jednom prilikom se uhvatilo čak četrnajest vagona!!!

U toku prošle godine na Skadarskom jezeru, službena statistika zabilježila je ulov od 1,026.033 kg. ribe. Ako ovoj sumi dodamo, da je bar ulovljeno još 15—20% što nije registrovano od strane privatnog sektora, sa pravom možemo reći da

rano preduzeće za ulov ribe koje je samo u toku dva mjeseca uspelo da uhvati blizu 20 vagona ribe. Državni sektor ulovio je u toku prošle go- dine 288.362 kg., dok je zadružni sektor ulovio 385.529 kg. Ostali ulov dolazi na mnogobrojne ribare koji se povremeno i sezonski bave ribolo- vom.

Najviše je izlovljeno ukljeve (preko 50 vagona), zatim dolazi šaran (22 vagona), skobalj-podust,

lola, skakavica (cipol), kubla, jegulja, pastrmka i dr.

Ovakve vidne rezultate koje je postiglo preduzeće, zasluga je samog kolektiva, koji se je zalagao do maksimuma u izvršenju zadataka. Dobra oprema sa plovnim objektima i mrežama po-

loga što nijesu bile snabdjevene materijalom za izradu malih stajačica (ukljevnih mreža), a koje su im u stvari najefikasnije sredstvo u ostvarenju plana ulova. Jer u nedostatku boljih ribolovnih područja, zadrugari koriste otvorene vode, gdje imaju naročitu primjenu baš ove »ukljevne

Velika količina ribe je u sigurnim rukama, treba ju otpremiti na tržište i u sušionice

tegaćama takođe su odigrali vidnu ulogu u izvršenju i premašenju postavljenog plana.

Ribarske zadruge ove godine nijesu postigle one rezultate koje su zaista mogle postići, iz raz-

mreže«. Državno preduzeće za ribolov je adaptiralo jedno ribolovno »oko« i udesilo ga tako da se može zatvoriti u momentu, kada se u njemu sakupi riba, a zatim na vrlo lak način izlovi ili

pak da se riba zadrži veći broj dana u koliko se ukaže potreba. Već prvi rezultati nam govore, da će ovaj način uređenja ribolovnih »oka« imati ogromne uspjehe.

Pokušaji sa modernijim vrškama za izlovljavanje jegulje, govore nam da će se intenzivirati ulov ove zaista najkvalitetnije ribe u jezeru.

Reorganizacija koja je izvršena u ribarstvu u toku prošle godine već pokazuje dobre rezultate u svakom pogledu. Učvršćenje i osamostaljenje preduzeća i ribarskih zadruga te njihovo snabdjevanje sa dovoljno ribarskog materijala omogućit će, da se u toku ove godine postignu mnogo bolji rezultati nego prošle godine.

Vidni napredak osjeća se i na unapređenju tekućih voda i visinskih jezera. Podizanje mrije-

stilišta, poribljavanje pojedinih voda jeste rezultat pravilne politike prema ovim zaista divnim pastrvskim vodama sa okolinom punom prirodnih ljepota sa kojima obiluje ova Republika. Rezultati poribljavanja gornjeg toka rijeke Zete sa kaliforniskom pastrmkom su zaista zadivljujući. Danas se već love komadi ove ribe teški i po pola kilograma. Pooštrena zaštita svih ribolovnih voda, spriječen bespravni lov — ma da ne još u potpunosti, zabrana korišćenja i izlovljavanja pojedinih voda i tokova, obnarodovanje nekoliko propisa i uredbi koje se pravilno tumače i sprovede, širenje sportskog ribarstva i drugo, predstavlja ogroman doprinos u razvoju našeg slatkovodnog ribarstva.

D. Drecun.

NOVIJE O ZARAZNOJ VODENOJ BOLESTI ŠARANA

Iako zarazna vodena bolest šarana spada među najraširenije i najvažnije zarazne bolesti riba, ipak nalazimo o njoj tek manji broj radova u stručnoj literaturi tokom prošle godine. Kako ova bolest još uvijek kod nas vlada u većem opsegu, to smatram, da će biti korisno, da naše ribarske stručnjake upoznam s novijim podacima o toj bolesti iz literature kojom raspolazem.

O uzročniku bolesti

Iz mogjeg izvještaja o toj bolesti u 1949. god. (I. Tomašec: Novije sa područja zarazne vodene bolesti šarana, Ribarstvo Jugoslavije, 1949., 7/8) je poznato, da pitanje uzročnika ove bolesti nije još konačno riješeno. Tada su postojala dva stanovišta. Ruski autori (M. A. Pješkov, N. V. Gušjeva, G. D. Gončarov, E. M. Ljajman, A. J. Špoljanskaja) smatraju, da je uzročnik bolesti virus, a W. Schäperclaus (kao i neki drugi njemački i evropski autori) smatraju uzročnikom bakteriju *Pseudomonas punctata*.

Ja sam već u svojim prijašnjim radovima (vidi Veterinarski arhiv 10, 1940. i 11, 1941.) izrazio sumnju, da bi *Pseudomonas punctata* mogao biti prvenstveni i specifički uzročnik bolesti. Tokom posljednjih godina poduzeo sam niz istraživanja na bolesnim i zdravim šaranima iz naših ribogojilišta (I. Tomašec: Istraživanja o etiologiji zarazne vodene bolesti šarana (*Cyprinus carpio* L.), Veterinarski arhiv, Zagreb, 21, 1951.) Na temelju brojnih pokusa, koji su provedeni (bakteriološki nalazi kod zdravih i bolesnih šarana, umjetna infekcija s raznim izoliranim bakterijskim sojevima) može se zaključiti, da *Pseudomonas punctata* nije ni prvenstveni ni specifički uzročnik bolesti.

Nije uopće praktički moguće razlikovati dva oblika *Pseudomonas punctata*, koje je W. Schäperclaus teoretski postavio, i to »relativno bezopasni« oblik »typica« i »patogeni« oblik »ascitae«. Dopušta se mogućnost, da *Pseudomonas punctata* može imati izvjestan utjecaj na razvoj i tok same bolesti.

W. Wunder i H. Dombrowski (Ergebnisse wissenschaftlicher Untersuchungen im Aischgrund in den Jahren 1949. und 1950., Allg. Fischerei-Zeitung 74, 8, 1951.) smatraju na temelju provedenih istraživanja, da je uzročnik bolesti bakterija *Pseudomonas punctata*. Oni navode, da su uštrcavanjem kulture ove bakterije uspjeli uvijek izazvati znakove bolesti. Kako u navedenoj radnji nisu točnije opisane proizvedene bolesne promjene, to se ni ne može prema tome zaključku zauzeti stanovište. No htio bih istaknuti, da sam ja tokom brojnih pokusa uspio s raznim sojevima *Pseudomonas punctata* (izoliranih iz bolesnih i zdravih šarana) proizvesti kod šarana znakove bolesti, koji nam se kod običnog promatranja čine slični onima kod zarazne vodene bolesti, ali oni su prema mojem mišljenju u svojoj biti različiti od ovih, pa prema tome i smatram, da se umjetnom infekcijom s *Pseudomonas punctata* ne može proizvesti zarazna vodena bolest. Wunder i Dombrowski nadalje navode, da su uspjeli iz bolesnih šarana izolirati pored sojeva *Pseudomonas punctata* s jednim bičem, i takove sojeve, koji imaju dva i više bičeva. Dosađa se je smatralo, da *P. punctata* imade samo jedan bič. Ostavljajući sada po strani pitanje, da li vrsta *P. punctata* može imati jedan, dva i više bičeva (dakle, da li se uopće tu radi o *P. punctata*), već nam sama ta činjenica, da su ustanovljeni razni oblici bakterije, go-